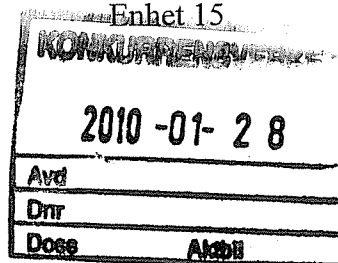

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN
Allmänna avdelningen

DOM
2010-01-26
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
26332-09
Enhet 15

SÖKANDE
Phoniro AB, 556666-0618
Rörkullsvägen 4
302 41 Halmstad

MOTPART
Sigtuna kommun
195 85 Märsta

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten bifaller Phoniro AB:s ansökan om ingripande enligt LOU och förordnar att Sigtuna kommuns upphandling av system för trygghetslarm med diarienummer ÄON/2009:128 ska göras om.

Dok.Id 492912

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeleuddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: lansrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Sigtuna kommun har genomfört en upphandling av system för trygghetslarm med diarienummer ÄON/2009:128. Upphandlingen har utförts genom ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Den 8 december 2009 beslutade Sigtuna kommun att teckna avtal med Tunstall AB avseende leverans av ett system för trygghetslarm. Den 11 december 2009 slöts avtalet mellan Sigtuna kommun och Tunstall AB.

Phoniro AB (Phoniro) har ansökt om överprövning och har yrkat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

Länsrätten har den 18 december 2009 beslutat att avslå yrkandet om att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.

Phoniro yrkar att en ny upphandling ska genomföras i enlighet med LOU. Till stöd för Phoniros talan anförs i huvudsak följande. Sigtuna kommun har genomfört en förhandlad upphandling utan föregående annonsering, samtidigt som det står i beslutsprotokollet att man genomfört en direktupphandling. Hela upphandlingen strider mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9, 10 och 11 §§ LOU. Kontraktets värde överstiger vida kommunens direktupphandlingsnivå, varför en direktupphandling inte kan genomföras. Det finns heller inget stöd för en direktupphandling till följd av ett lågt värde eller synnerliga skäl. Vidare saknas ett motiv till varför det endast skulle finnas en leverantör på marknaden som uppfyller kommunens skalkrav; hur känner kommunen till det och hur kan den bortse från 1 kap. 11 § LOU? Förhandlad upphandling utan föregående annonsering kan endast användas vid upphandlingar över tröskelvärdet, men även då gäller 1 kap.

11 §. Klausulen om civilrättslig bundenhet i avtalet mellan kommunen och Tunstall AB tyder på en viss oro för att upphandlingen inte gått rätt till.

Sigtuna kommun anför i genmäle bl.a. följande. Eftersom parterna den 11 december 2009 tecknade avtal har upphandlingen avslutats och därmed ska ansökan rätteligen avvisas och inte prövas. För det fall att länsrätten ändå prövar ansökan ska den avslås. Tunstall AB är det enda företaget på marknaden som kan leverera den kompletta lösning och den avancerade teknik som gör att dagens system med kopiering och utlämnande av nycklar kan undvikas. Det aktuella trygghetslarmet är även i andra avseenden unikt genom en komplett lösning för tekniska komponenter och tjänster samt integration mellan alla ingående delar och system i it-kedjan. Varken Phoniro eller något annat övrigt företag kan leverera den helhetslösning som kommunen efterfrågar. Upphandlingen har genomförts med stöd av 4 kap. 5 § första st. 2 LOU.

Phoniro anför bl.a. följande genom yttrande. Upphandlingen har genomförts som en otillåten direktupphandling. Om länsrätten fattar beslut om överprövning så föreligger inget bindande avtal mellan Sigstuna kommun och Tunstall AB, eftersom avtalet villkorats med att överprövning ej får ske. Upphandlingen har därmed inte avslutats. Vidare saknar kommunen grund för påståendet att endast en leverantör på marknaden kan erbjuda den efterfrågade helhetslösningen och tekniken. Det är oklart hur kommunen kommit till denna slutsats då någon upphandling inte genomförts. Därtill kan ett anbud lämnas med stöd av 1 kap. 11 § LOU, vilket innebär att det finns en marknad som kan lämna anbud på helhetslösningen och inte bara en leverantör i hela Sverige.

UTREDNINGEN I MÅLET

Enligt ett sammanträdesprotokoll daterat den 8 december 2009 beslutade äldre- och omsorgsnämnden i Sigtuna kommun att teckna avtal med Tunstall AB för leverans av ett system för trygghetslarm. Enligt protokollet fattades beslutet med stöd av 4 kap. 5 § p. 2 LOU alternativt enligt 15 kap. 5 § p. 3 LOU.

Den 11 december 2009 slöts avtalet mellan Sigtuna kommun och Tunstall AB.

DOMSKÄL

Tillämplig bestämmelse

I 4 kap. 5 § anges följande. En upphandlande myndighet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggtreprenader, varor och tjänster om

1. det vid ett öppet eller selektivt förfarande inte lämnats några anbudsansökningar eller inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,
2. det som skall upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan fullgöras av endast en viss leverantör, eller
3. det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppet, selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering.

Om Europeiska gemenskapernas kommission begär det, skall den upphandlande myndigheten i en rapport till kommissionen redovisa sådana ärenden där bestämmelsen i första stycket 1 har tillämpats av myndigheten.

Länsrättens bedömning

Utgångspunkten för upphandlingar som den förestående är att de utförs genom ett öppet eller selektivt förfarande. Sigtuna kommun har dock genomfört upphandlingen genom ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering, vilket är en form av undantag (jfr 4 kap. 1 och 5 §§ LOU samt se prop. 2006/07:128 s. 322). I EG-domstolens (numera Europeiska

unionens domstol) dom i de förenade målen C-20/01 och C-28/01, Bockhorn och Braunschweig, uttalades i detta sammanhang att undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att det är den som åberopar de särskilda omständigheter som gör undantaget befogat som ska visa att dessa verkligen föreligger.

I sammanhanget noterar länsrätten att Sigtuna kommun har åberopat särskilda omständigheter av relevans för undantagsbestämmelsen i fråga, särskilt att upphandlingsobjektet är unikt och att Tunstall AB är det enda företag på marknaden som kan leverera det efterfrågade systemet.

Frågan i målet är därför om Sigtuna kommun har visat att de åberopade omständigheterna verkligen föreligger. Vid en samlad bedömning finner länsrätten att kommunen inte har visat detta. Ställningstagandet att det bara finns en leverantör på den relevanta marknaden har inte underbyggts eller visats på något sätt. Eftersom kommunen inte har visat att upphandlingsobjektet endast kan levereras av Tunstall AB har kommunen inte haft fog för att använda ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering. Därmed har upphandlingen skett i strid med LOU.

Sigtuna kommun yrkar att ansökan ska avvisas då ett kontrakt redan föreligger. Eftersom upphandlingen har genomförts i strid med LOU föreligger inte ett avtal mellan kommunen och Tunstall i LOU:s mening (jfr Regeringsrättens avgörande i mål nummer 8272-08). Därmed saknas förutsättningar för att avvisa Phoniros ansökan.

Till följd av bristerna i upphandlingen har Phoniro fråntagits möjligheten att delta i upphandlingen, vilket medför att Phoniro har lidit skada. Därmed är förutsättningarna för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU uppfyllda. Eftersom rättelse inte är aktuell ska upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a).

Barbro Lundholm

Rådman

Föredragande har varit Anders Lagerwall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

1954年
1月
1日